

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1985/39

KARAR NO : 1985/76

ÖZET : Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin ve sıkıyönetim mahkemelerinin el koyduğu suçlarla genel ve ortak amaç içerisinde bağlantılı olan suçlara ait davanın Askeri Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar: Ergun Ali Soysal, Mehmet Özalp, İlhan Ergüç, Halil Solak, Himmet Coşkun, Necdet Özcan, Hidayet Yılmaz, Apdullah Şahin, Erol Çakmak, Tayfun Samur, Fikret Başal, Yaşar Menekşe, İsmail Moran.

O L A Y : Dinar C.Savcılığı'nın 11.7.1980 gün, 14 sayılı iddianamesinde;

Sanıklardan Apdullah Şahin, Erol Çakmak, Ergun Ali Soysal, Fikret Başal, Tayfun Samur, İsmail Moran ve Yaşar Menekşe'nin Belediyede işçi, elektrikçi ve şoför olarak çalıştıkları 30.4.1980 gecesini ihbar üzerine polis tarafından yapılan takip sonucu belediye elektrik tamiri otosunda, bu sanıkların Dinar Halkevi Şubesinde dağıtmak, yapıştırmak ve okuyup propaganda yapmak gayesi ile almış oldukları sol içerikli bildiri, komünizm propagandası ve övgüsü ve kürtçülük-bölücülük propagandası, ölü anarşistleri ve cürüm sayılan fiilleri över nitelikte yazılar bulunan ve halkı suç işlemeye teşvik ve tahrik edici yazıları taşıyan yasaklanmış yayınlarla yakalandıkları ve bu eyleme tekaddüm eden günlerde sanıklar Mehmet Özalp, İlhan Ergüç, Halil Solak, Himmet Coşkun, Necdet Özcan ve Hidayet Yılmaz'ın Dinar Halkevi şubesinin idare heyeti başkan ve üyeleri buldukları ve bütün sanıkların yasak olan Halkevi Derneği paravanası altında Türkiyeyi parçalamaya matuf bölücü, komünist niyetleri belli olan teşekkül vücuda getirdikleri, belediye işçisi olan sanıkların ammeye ayit vasıtayı taşıt kanununa muhtelif şekilde afiş asma eylemi için kullandıkları ve yasaklanmış bildiri ve afişleri asmaya giderken yakalandıkları bu suretle suç işlemek üzere cemiyet kurdukları, bildiri dağıttıkları halkı suç işlemeye teşvik ettikleri ve taşıt kanununa aykırı davrandıkları, komünizm ve kürtçülük propagandası yaptıkları ileri sürülerek tüm sanıkların TCK'nun 64., 141/1-2-3-4-5-6., ve 142/1-2-3-4-5., ve 311/1., 312/1., 313/1-6., 536/1-3., 61., maddelerle ve sanıklardan Ergun Ali Soysal, Apdullah Şahin, Erol Çakmak, Tayfun Samur, Fikret Başal, Yaşar Menekşe ve İsmail Moran'ın ayrıca 223 sayılı taşıt kanununun 16. maddesi gereğince tecziyeleri istemiyle haklarında kamu davası açılmıştır.

DİNAR AĞIR CEZA MAHKEMESİ : 15.6.1983 gününde, esas 1980/57, karar 1983/11 sayılı ile; atılı suçların sıkıyönetim ilânına neden olan olaylardan olduğu ve Eskişehir-Afyon ve Kütahya İlleri Sıkıyönetim Komutanı'nın 25.4.1983 gün, 5027 sayılı yazısı ile sanıklara ait dava dosyasına 1402 sayılı Kanu'nun 13., ve 15., maddeleri uyarınca sıkıyönetim mahkemelerinde bakılacağından görevsizlik kararı verilerek dosyanın komutanlığa gönderilmesi gerektiği bildirildiği gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir.

Bu karar sanıklardan Ergun Ali Soysal tarafından temyiz edilmiş ve Yargıtay 8. Ceza Dairesi'nin 31.1.1984 gün, 429/699 sayılı ilamı ile onanmıştır.

Eskişehir 1. Tattik Hava Kuvvet Komutanlığı Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi; 28.12.1984 gününde, 1984/19-57 sayılı ile; sanıklara atılı suçların sıkıyönetim ilânından üç aydan evvel işlendiği ve sıkıyönetim mahkemelerinde görülen davalarla bağlantılı olmadığı gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir.

Böylece, her iki mahkemenin kesinleşen görevsizlik kararları arasında, 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde belirlenen olumsuz görev uyumsuzluğu doğmuş ve dosya Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığı'nın 27.2.1985 gün, 550 sayılı yazısıyla Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda, Y. İsmet Ayer, Mebrure Gözdemir, A. Mazhar Akman, Cezmi Elgin, Necati Karakış ve Muammer Aksüt'ün katılmaları ile yaptığı 22.4.1985 günlü toplantıda, geçici raportör Hakim İsmet Köker'in raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Dinçer Özbilgin ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Sezai Aydınalp'in Askeri Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Sanıklara atılı suçlar Dinar ilçesinin bağlı olduğu Afyon ilini de kapsamına alarak bütün yurttaki 12.9.1980 günü ilân olunan sıkıyönetimden üç aydan daha önce 30.4.1980 günü işlenmiştir.

Bu suçların amacı, cumhuriyeti, vatan ve milletin bütünlüğünü, bölünmezliğini, bağımsızlığını, milli güvenliği tehlikeye düşürmeye temel hak ve özgürlükleri ortadan kaldırmaya yönelik olduğundan ve siyasal-ideolojik görüş ayrılığından kaynaklandığından sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunmaktadır.

Hernekadar suçlar, sıkıyönetim ilânından üç aydan önce işlendiğinden 1402 sayılı Yasa'nın 13/a. maddesi kapsamı dışında kalmakta ise de; sanıklardan bir kısmının Dinar Halkevi şubesinin idare heyeti başkan ve üyeleri buldukları anlaşılmasına ve İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü'nün cevabi yazısına ekli listenin ince-

lenmesinden halkevlerinin yasa dışı THKP-C Devrimci Yol isimli örgütün legal organı olduğu belirtilmesine ve bu yasa dışı örgüt hakkında sıkıyönetim askeri mahkemelerinde görülmekte olan davalar bulunduğu bilinmesine göre 1402 sayılı Yasa'nın 13/b.maddesinin deki organik ve örgütsel somut bağlantı bulunması koşulu gerçekleşmiştir.

Bu nedenle davanın Askeri Yargı yerinde görülmesi gerekmektedir.

Belediyede işçi olan sanıklara atılı suç yönünden de CMUK'nun 3 ve Askeri Yargılama Usulü Kanunu'nun 18.maddeleri uyarınca mevcut irtibat nedeniyle davanın keza Askeri Yargı yerinde görülmesi gerekir.

Bu nedenlerle Eskişehir 1.Tatvik Hava Kuvvet Komutanlığı Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerekir.

S O N U Ç : Anlaşmazlığın, niteliğine göre Askeri Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle Eskişehir 1.Tatvik Hava Kuvvet Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nin 28.12.1984 günlü, 1984/19-57 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına 22.4.1985 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

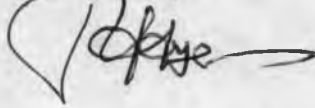
Başkan

Servet Tüzün

Üye

Y. İsmet Ayer

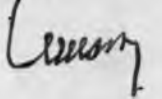
Üye

Mebrura Gözdemir

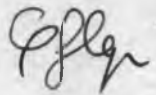
Üye

A.Mazhar Akman

Üye

Cezmi Elgin

Üye

Necati Karakış

Üye

Muammer Aksüt

G/T.